

MÖRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politicsni i kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és kulturális hetilap.

Lét. III. Évf.

Márkisevci, 1924. december 24.

Broj 48. Szám.

Mér na zemli . . .

Od zacsétka szvetá, od ná-sztarése dóbe do etimao je 'zelja edno ednáka, v ednom sze je miszel znajsia med ljudm; i tó za — mér na zemli.

Ali z tisztí rěcsi, kí szo sze po zamerkanyi historíje, glászile z angelov vúszt: „Dika na viszini i na zemli mér, vu lüdē pa dopádnenyé“ i kí recsí szo sze razsűrile po pasztéraj vu národ od korenike do korenike do zádnyj denésnyi csaszov, kelko je vzdržáni? Vszé—vszé sze szpozábi, szvét szamo edno má escse na vúsztaj, — 'zelénye za mér na zemli. Tó je edíno kí je osztalo. Dika Bógi na viszini, tó je 'ze dnez rědka rěcs, ali csi sze z-toga rávno szpozábimo radi, 'zelénye do mirú témgosz-tése naglásamo. I csi tó va'zněse požábimo, ali tak mámo jus do ovoga 'zelánya, i more bidti vu lüdē dopádnenyé?

Mér na zemli! Kelko je ták-sega zdúhavanva, náimre pa v zádnyj létaj, z zacsétkom grozne szvetovne bojne. Búo je pa mér lépi, mér pred bojnov, ali szmo bílí zadovolni? Nē. Zvisenoszt dobrote, vszegazadovolnoszt i obilnoszt je nisterne, nisterne nē nihála v dobróte kó'zi, z cělim grlom szo sze pomágali nadúvati tisztim pijajcam, kí szo naglásaji potrébo bojne szamo záto 'ze vecs lét, naj pripravijo národ na tisztó bojno, kí je za nyé naprēdek, za kapitaliszticsne cile tak prepotrěbna. Sztém je pa premi-no isztinszki mér, po pozáblenyi díke do Bogá pa túdi zadovolnoszt i dopádnenyé vu lüdē.

I gda je tá grozna bojna 'ze szkoro—szkoro da do pozáblenya prisla, záto rédnoga mirá niti zdaj nemremo v'zivati. Gde i gda sze more cslovek v isztinszkom, rédnom méri csútiti dnez. Nēga oovszédi okóli nász mér gró'zajócsi dugoványi i dús? Vsze je alarmirano, vsze okolnoszt szo tákse, da vudné nē pokoja, vnocsi nē szna sztálnoga meti nemres. Hiéne sze i dnez nájdejo, bár vu cslovecsem képi, kí ti krátijo 'zivlěnye, Csednószt, módroszt i vüpanye vu szvojój mócsi szo prílike, da sze i vu

tom bó'zicsi nemremo vcsakati tak 'zelnoga mirá, kí pa bi 'ze ednók potrében búo. Politika kí je 'ze dnez vsze obri vszega, te do méra prineszti nedá csi sze szam nezarazmis 'znyé, csi sze nyé podás po drúgi vóli i nē po szvojozavednosztjov. Tó je pa

dnez tisztó dugoványe, stero scsé obládati cěli szvét tisztí, kí sze zapelati dá.

Dicsmo je kí szo vrědni, delajmo z isztinszkim delom, neszpozábimo sze pa z nigdasnyi rěcsi i djánya, tak bóde — mér na zemli.

Lötmerski bankett.

Veszéli bi itak mogli bidti, ka 'zeleznica M. Sobota—Ormo'z 'ze ednók vozi, záto tisztí bankett, kí je na császt otvoritvi, tóje da na császt z prvím vlákom pridócsi gósztov búo prirejani, obnášati nebi szmeli, 'ze szamo za nyega znamenitásztí volo. 'Zalostno, ali sze moremo v polenijo szpúsztiti nē zavolo prvoga vláka, stero mi sze radújemo, túdi nē zavolo gósztov, kí szo pri otvoritvi bílí, nego zavolo tisztí pikanterij, kí szo sze pojavile po banketti na edem mészec, i kí szo znamenitoszt banketta ómazale.

Znáno nam je, ka je lötmerski váras zaschébe vindikěrao tisztó prédnoszt, ka vsze gószte pridócese z prvím vlákom, v zvézi banketta on pogosztí, i je poszlaó v té námen pozványa (vabila) nisternim oszobam i korporácijam, za sztroske banketta je pa obcs. odbor desztéjzero dinárov dovalo. Zgódílo sze je pa vsze nikak nacsi.

Lötmerski obcs. odbor, v znányi da nisterne korporácije i oszobe pogószttí more, je záto dovalo desztéjzero dinárov kredita. Prisao je pa g. gerenti dr. Stajko-ji od g. velikoga zupana Pirkmajera v Maribori telefonicni 'befeht' naj za 190 gósztov bankett pripraví, stero mi je g. gerent brez dvojno vugódo. Té bankett je pa kostao 22.900 Din tak, ka g. gerenti menka 12.900 Din, stero pa obcs. odbor nescse szpoznati, razumlívo, ár je g. gerent po szvojój vóli só. Nakrátci, szí je g. gerent zmiszlo, da de 'fehtao' té menkajócsi zneszek. Na okróznico szo nyemi priszkocsili na pomócs nisterne korporácije z 3200 Din tak, da blúzi 10.000 Din escse izda menka. Tó szí je pa dopúsztó túdi v Prekmurji fechtati, ka je escse bole szmesno, i tó z szledécsi razlogov:

1. Prekmurje csi koga pogosztí scsé, je tak galantno, ka

plácsa szamó, csírávno dvakrat telko kosta;

2. csi Prekmurecszvojo gaval-lerijo pokázati scsé nebóde só fechtat prék Móre;

3. kak száma okróznica právi „ . . . je prevzela obcs. Ljutomer nálogo, da pripraví gósztom bankett . . .“ té ga naj plácsa tisztí kí je nálogo dao ali vzeo. Sto sze szkázati scsé, naj nebóde 'smucig'.

Znamenitoszt té szlávnosztne otvoritve je 'ze nē szamo sztem v sztrankarszko zagriženoszt pokopana ka sze banketti po 'befeht' delajo na bremen ali dácsó plácsilcov ali poedini korporácij, nego je cěloj szlávnosztí forma edne plácsane agitaciszke politicsne póti dána: obrpvim sztem, da szo pozványa, gucs je od Prekmurja, po od ednoga politicsnoga exponenta dáni adresaj bílé razposzlána, obrdúgim da sze je szlávnoszt, tó je banketta pozdrávi v sztrankarszto zadúsili. Oblíka je býla: monopolizácija szlávnosztí za edno sztranko.

Okróznica bazira szvojo prosnyo túdi na „Jutro“-vo notico, kí sze glászti: „ . . . gosp. korporácije Prekmurja i Murskoga polja pripravíljajo slávnoszt-ten bankett v Ljutomeri . . .“ Csi bi tó isztina býla, bi sze túdi pozványe v iméni té korporácij moglo glásziti, kí bi banketta sztroske tak túdi plácsala, nē pa ka sze glá-zilo tó v iméni trga Ljutomer. Szploh je pa nedopúsztó delo g. gerenta, kí za vékse miszli „befeht“, kak pa obcsinszki interess.

Miszlimo, ka potomtoga nenájdemo oszobe ali korporácije brezglávne, szploh med Prekmurci, kí bi nezaszlú-zeni lombrov vénc lötmerszkomí g. gerenti pomágali na glavó djásztí i po stero m de szí konzekvenco g. gerent doj vzéti túdi dopúsztiti mogao. Kí sze vószkázati scsé, naj tó za szvoje csiní!

Európai blokk a kommunizmus ellen.

BEOGRAD. Dr. Nincics külügy-miniszter külföldi utja összefüggésben van avval a szélesebb körű akcióval, mely a kommunizmus leküzdése ellen irányul. A terv egy európai antibolse-viki blokk megteremtése, melyhez egy-pár amerikai állam is csatlakozna.

Envel kapcsolatban dr. Ninčič az angol kormányral Rádič államellenes-bolse-vista működését akarja megismertetni, miután Rádič annyiszor hivatkozik az angolokra, s ennek alapján ellene illetve pártja ellen a kellő lépéseket az SHS kormány megteszi.

Je vsze mogócsse!?

✓ Rekontra! Pod tóv rubrikov szmo v 45. broji nasega listza piszali (na prito'zbo) od strájka verenávuka—vucsitelov, kí szo vcsenyé záto nē zvr-sáváli, ár szo sze solé záto vrēmen nē dalé kóriti. Tó je býla nasa informácija i szmo tó pred jávnoszt dáli, ár szí tó za dú'znoszt dr'zimo. Na tó naso piszávo sze je pa solszki opravitel g. Bajecv M, Soboti prevecs prizadeti csúto, ár v broji 11. „Murske Novine“ nam z sztraslivi (!) pret-nyami odgovárja. Nē nam je cíl sze v polemijo szpúsztisávati, ali odgovárjati na prerékávanya v drúgi listzaj, ali tó vcsinímo dnez, gda sze g. opravitela odgovor za 'nē iz prerékávanya' miszli i tó z szledécsi rázlogov:

1.) mí odgovor vszedno za prerékanye vze memo, ár je nike denunciántne vszebine;

2.) kak voditel edne obcsne náprave, bi mogli réden faktum po pravici opiszati i tó nē za nas listz, nego v nasem listzi za jávnoszt; tó je réd;

3.) i ár evangelicsance kak za nike nácsise predsztvávla pred jávnoszt, vu szvojem odgovóri.

Csírávno ka odgovor nikakse pojasznilo scsé bidti za jávnoszt ga mí nevzememo 'záto, ár pojasznilo, kak szlú'zbena informácija bi sze szamo hladne isztine, faktuma szmē-la dotikati i tó v tisztom listzi za tiszte csítetele, za jávnoszt (kí bi ga priobcsiti po tisztkovnom zákoni dú'zni bíli) kí je prito'zbo cstēla (szezna v táksoj denunciantnoj oblíki bi ga nē prineszli, ár sze niti ne dosztája za pojasznilo). Od szlú'zbene voditelszke oszobe pa niti necsákamo vecs 'da si imam še v zálogi'c piszáv.

* * *

Tü moremo zamerkatí, ka rávno v tisztój sóli (mogócsse v zakórejnoj túdi), mogócsse po dovoljenyē g. opravitela sze je dao presztor premi-nócsó szoboto v dr'záve sóli presztor politicsnómi gyúlési té, gda sze verenávuk graja . . .

* * *

Nevēmo ali szo zdaj 'ze obrtníki za dácsó, ali dácsa za obrtníke? Nisterne je predoszta, bojdi szí edna ali drúga. Ka sze té zdaj doszta píse, obrtni íisztov, ali dácsni csekov?

Aválasztási harcok

kezdését vették s bár az egyes pártok keretében folyik csak még az erős küzdelem az egyes személyek jelöléseért, mégis máris érezhetővé válik az az erős politikai atmoszféra, mely a választásokba terrorisztikusan fog lecsapni. Pártközi és személyekre vonatkozó megegyezések végzetével aztán a választási harc közepére jutunk, melyből elég alkalmunk fog nyilni bő adatokat gyűjteni a jövőre nézve — okulásul.

Érdekes jelensége a mai politikai harcnak az a sok nyilatkozat, mely az egyes politikusok részéről sűrűen hangzik el, s a mely minden ellenzéki párt rovására szól. T. i. a Radics pártot, mint a legerősebb ellenfelét minden más pártnak, minden erővel lehetetlenné akarják tenni. Hamis okmányokat közölnek egyes lapok s titkos bolsevik egyezményekkel vádolják őket, hogy csak alkalmuk legyen agitációjukat megsemmisíteni. Az államvédelmi törvény alapján azonban még eddig nem nyílt alkalmuk ezt megcselekedni, s egy új trükkhöz folyamodnak, mely az erőszakos politikának a netovábbja. Semmi mást, mint az európai bolsevik elleni blokk megteremtése, s az evvel hozandó rendszabályok alkalmazásával akarnak hatni a Radics pártra, illetve azon szabályokkal tén fel is oszlatni. Sőt mi több, törekednek arra is, hogy a magyar, német és dźemjet pártot is feloszlassák, mert: „... nemzetiségeknek fajilag szervezkedni nincs joguk s nincs erre szükség egy alkotmányos jogállamban.”

Természetes ez a felelős kormány dolga hogyan szól bele az ország belügyeibe. Nekünk csak az a megjegyzésünk lehet, hogy jogállamban a polgarsagnak

egyenjogúnak kell lenni. Amig pedig az a magyar, német, török stb. azért nem kap agrárföldet mert más nemzetiségű, addig nincs egyenjogúság s a különben hű honpolgárnak jogainak megvédésére szervezkedni igenis joga van. Éppen ez alapon jogos a horvátok küzdelme is, amit végső pontig államérdekből üldözni nem szabad.

Minden ráfogás és erőszak csak egy-két erős párt politikai győzelmének biztosítását célozva más pártokkal szemben, ezt hagyja következtetni legalább is a tény. Ha a polgari jogok élvezetének ily akadályai lesznek, ez csak rosszra vezethet nem csak belföldön de a külföld előtt is. Reméljük, azonban, hogy a józan ész előbb utóbb az ellenkezőjét fogja diktálni, mert szabad polgárai csak szabad kormányzatnak lehetnek.

Jugoszláv--Görög szövetség megújítása.

BEOGRAD. Görög lapok jelentése szerint dr. Ninčić külügyminiszter Párisban tárgyalta Venizelossal és Polisszal. A tárgyalások kedvezően végeződtek, s megegyezés történt a Görög—Jugoszláv szövetség megújítására vonatkozólag. Előkészítő tárgyalások már a közeljövőben meg fognak tartatni ez ügyben.

A mai Orosz--Román viszony.

BUKAREST. Duca külügyminiszter nyilatkozata szerint a két állam közti viszony mindaddig nem lesz normális míg Oroszország nem ismeri el Románia mai határait.

(Romániában. dacára az erélyes rendszabályoknak, a bolsevizmusnak erős talaja van.)

Trockijt — kiturták.

VARSAVA. Népbiztosok tanácsa Trockijt, hatalma féltében, kiturta s egy csapat parancsnokságával bizta meg, hadügyi népbiztossága helyett. A hadsereg közt emiatt óriási az elégedetlenség s ez az oka, hogy legutóbb Trockij és Zinovjev katonái közt véres harc fejlődött ki Déloroszországban.

Halálra ítélték a hannoveri többszörös gyilkost

HANNOVER. A németországi többszörös gyilkos Haarmann ügyében hossza huzódó bíróségi tárgyalása befejeződött. Haarmann a bíróság 24 rendbeli gyilkosság elkövetésében Grausot pedig mint felbujtót és tettestársat mondotta ki bűnösnek, azért mindkettőt halálra ítélte.

Haarmann nem fellebbez csupán az utolsó kívánsága: halála előtt egy fekete kávét, egy cigarettát és egy darab sajtot adjanak neki. Kérte hogy még karácsony előtt Hannover főterén végezzék ki és mozi részére fényképezzék le. Ez utóbbi kívánságát nem teljesítik.

Glászi—Hirek.

— **Vszem postüvanim napreplacnikom, cstitelom, porocsevalcom i oglasüvajöcsim prijátelom „Mörszke Krajine“ veszéle bo'zicsne szvetke 'zele. Reditelsztvo i opravnistvo.**

— **Pétdeszét procentov falé zarcasünamo odszëmao oglasüvanya (anonce), od predpiszane tarife, za domáce (Prekmurszke) trgövcé, obrtnike i kmete. — Oprávnistvo.**

— **Kökösi za bo'zicsne szvetke, ár je z té dobra zupa, szo szi preszkrbeli nisterni neznáni csinitelje. Ka naj ednomi vérti nenaprävijo velko skodo. szo je po vrëdnosztü v kategörije raztálali, i preminöcsi tje-den v csetrtek nöcs szo: od Kühár Stevan Jákoša 4, Hodosceš Ivána 3, Kühár Stevan martina 2 i od Lépoša tüdi 2 kökösi odneszli. Vszi v Pü-conci domá.**

Januárban alakul meg az új német kormány.

A birodalmi gyűlés január 4-én ül össze.

A kormányalakítás céljából megindított tárgyalásokat Ebert elnök Marx kancellár javaslatára, a karácsonyi ünnepek utánra elhalasztotta, amikor is közvetlen a birodalmi gyűlés összeülése előtt próbálják a nagykoalíciót összehozni. A birodalmi gyűlés január 4-én ül egybe, az új kormány kinevezése tehát legjobb esetben január első felében történhetik meg. A tárgyalások elhalasztása politikai körökben nagy meglepetést keltett és a baloldali pártoknál először igen éles kritikát váltott ki. Lassanként azonban kialakul az a meggyőződés, hogy ez az egyetlen útja annak, hogy a kormányalakítás lehetséges legyen. A német néppárt vezetői rámutattak arra, hogy kívánatos volt néhány hétre a döntést elhalasztani, amíg az izgalmak némileg lecsillapodnak. Az elhalasztás tehát a válságnak nem megnehezítését jelenti, hanem egyenesen megkönnyítését.

— **Növolétne pozdráve v „Mörszkoj Krajini“ sze gori vzemejo v Tiskarni i tüdi v trgöviní Erdösšija do 29-ga dec. Cëna za edno voscsilo je 10 D. — Himen. Upravitel veleimánya gr. Zichy v beltinci ing. g. Mikuš Franc szi je té mészec 17-ga poröcso z Chloupek Danicov z Varaždina. Obilo szrecse.**

— **„Tri šamokrivde“.** Podtém imënom szmo v ednom prvësem broji nasega listza piszali eden artikulus od nasi vérsztveni šamokrivic. Pri omenjenyi krivic zavolo plemenszke živine szmo potvöriili tüdi nisterne ekonome (gazdász). Ár szo nikáki mogöcse né zarazmeli razlike med ekonomii, z radosztjov zagotövimo tü, ka sze je potvárjanye né tikalo okrajnoga ekonoma, ali po növom imëni srezkoga kmetijszkoža referenta g. Vdjska, komi vsze császt i zahvála za lépo delo za kmetišzki sztan.

11

Illa!

Irtá: Rozwadowszky.

VI.

— Sándort e végtelen határtalan szeretet amelyet a bohóc gyermeke iránt érzett megindította és alig bírta magát rendben tartani és megnyugtatólag szólott. Legyen nyugodt, nem akarom megfosztani egyetlen kincsétől, mert megtudom érteni fájdalmát, amelyet a gyermek elvesztése okozna önnek. — Mély megindultságában részvételt hajolt a szenvedő fölé, aki tágrameresztett szemével üvegesen nézte őt.

— Oh ön kimondhatatlanul szerethette feleségét és az viszont, mondá Gyula, adja ide kérem a hegedümet. — Sándor teljesíté a kérést és oda nyújtá neki a hangszerét. Gyula végighuzta a vonót behunyó szemekkel annak hurjain, és az utolsó accord hangja, mintegy mámorosan csengtek a szűk kis terem falain belül. — Angela lépett be gyermekded lágy mosollyal arcán, a misztikus zene hang-

jait möhön szívta magába. Kis karjait Gyula nyaka köré foná, ugye most már ismét egészséges vagy apukám, hisz már megint tudsz oly szépen hegedülni. A bohóc mosolyt erőltetve arcára intett a kislánynak és mondá: Halld Angelám! halld drága gyermekem! e férfi volt anyuskádnak legdrágább barátja. — hangja elcsuklott és nagy megeröltetésébe került, hogy tovább beszélhessen — és Sándor grófra mutat. Ha én már nem leszek, legyél övé, szeresd őt úgy, mint engem szerrettél gyermekem, ő jót akar veled, ő boldoggá akar tenni téged. — A kislány kutatólag nézett a grófra, aki kicsi kezeit az övéibe vette és gyégeden simogatta. Miért nem mondta mamuskádnak, hogy engem is látogasson meg? kérdé a gyermek a grófot. — Hát csakugyan nem látogatott meg téged soha anyuskád? kérdé a gróf möhön azt hive, hogy a gyermek tán olyasmit fog elárulni, amit a bohóc eltitkolt, hogy tán már mint férjes nő is fenntartotta a viszonyt. De nem! Oh igen, amikor beteg voltam, éjjel eljött az ágyamhoz, de ez csak álom volt, volt a kislány felelete. — Sándor

möhön össze-vissza csókolgatá a gyermekét. — Az orvos lépett be és szigoruan nyugalmat parancsolt, és Sándor grófnak távoznia kellett. Megszorítá Gyula kezét bucsuzóul oly bensőséggel, mintha már tudja mily régen legjobb barátok lettek volna. A „vizontlátásra“ és ha nem! kezét a gyermek fejére tette. Egy könnyörgő tekintet követte, mignem az ajtón át eltűnt.

Az éjszaka folyamán Gyula meghalt, a művésszel vele temették hegedüjét is. Szorosan a koporsó mellett a cirkusz összes személyzetétől követte lépkedett szomorú tekintettel Sándor gróf, kézenfogva egy könytől ázott arcu, gyönyörű kislánykát Angelát, a bohóc egyetlen leányát. Senki sem tudta magának megmagyarázni a gróf illetén magatartását. — Még ez este Sándor gróf Stropkóra utazott, magával vive a kis Angelát is. Már késő éjszaka volt, hogy megérkeztek. Sándor a gyermeket Illa szobájába vitte, ahol a fehérasszony képe lógott és megmutatá azt a kislánynak, az édes anyád Angela gyermekem szölt elérzékenyülten. A gyermek sokáig szótlauul nézte a képet Sándor grófot átkaroltan

tartva, mintegy védelmet keresve az erős férfunál. Majd remegő hangon megszólal. Ilyen volt mindig, mikor hozzám jött álmomban. — Sándor megremdülten térdeire esett, ölébe kapta a gyermeket és möhön csokolta azt, míg arcán végig peregtek fájdalomnak könnyei. A gyermek viszonzta a csókot. — Sándor úgy érezte, hogy szíve meghasad, de nem tudta, hogy az örömtől-e, vagy fájdalomtól. De tán a kettőnek együttesétől. — Maga előtt látta Illát. Igen, ő itt volt a gyermekben, az ő lénye tölté be a rideg teremeket és Sándor egész valóját. Észébe jutottak a haldokló szavai, egy anya nem halhat meg gyermeke nélkül, mert a kettő lelkét, kell, hogy egygyé fűzze egy szál, amelyet a halál sem szakíthat el. — És azt a nagyot, amit a haldokló nem tudott véghez vinni, még csak neki megmondani sem, ő magától jött rá a véletlen közbelépése révén és befejezte, véghezvitte, teljesítette azt, ami a haldoklónak utolsó óhaja volt. Az utolsó accord elhangzott örökre Gyulának, a bohócnak halálával.

(Vége)

— »Dober Pajdas« kalendar je zgotovljeni i sje vunjem doszta szmesnoga cstenjá nájde. Kalendariji, kí sje v Prekmurskoj Tiskarni i pri Erdösi dobi, je cëna 8 din. Ár pa „Mörszka Krajina“ szvojim p. naprëplacsnikom i cstitelom po nyé zmožnoszti nikak hvále'zna scsë bidti, je szklenola, ka vszi tiszti, kí sje doká'zejo, ka szo rëszan naprëplacsniki na „Mörszka Krajina“, dobiyo eden „Dober Pajdas“ kalendar za lásztno cëno, tóje za 6 dinárov, i tó ali v reditelszvi „M. Kr.“ v Márkisevci, ali pa próti dokázi v Prekmurskoj Tiskarni v M. Soboti.

— Prijëtni glászi za reumaticzne betëznike. Pred dvema letoma je zgrün-tao gori mládi ruszki zdravnik i bakteriolog dr. Rahlejev edno vrásztvo próti vszë vrszt reumatizma, sterómi vrásztvi je, po nyega primësani dugoványaj, imé dao Radio-Balsamica. Pri nücani toga vrásztva pri betëznikaj obetëzáni na reumatizmi, protina i reumaticznoga isijasa, szo doszëgnoli nevernani rezultat tak, ka je Radio-Balsamica pripoznani od vszë medecinszki autoritetov Europe kak jedino i nábole gvúšno, szredsztvo próti vszë vrszt reumatizma. Tó vrásztvo sje nüca za massiranye, i hitro vála neszkodlivo szrci i nenihá niksi skodlivi opazk në na kózi në na organizmi. — Nas národ po szvetovnoj bojni doszta trpi od reume, záto je zdá prilika tü za té návekse reumaticzne betëznike, da sje vszáki z dvë—trëmi flaskami toga vrásztva zvrácsi léko. Za delo i za odajo toga vrásztva je odprëti Laboratorium Radio-Balsamica Beograd Kosovska ulica 43. 156—3.

— Sillingi v Ausztriji. Z zacsetkom növoga leta tó je z prvím januárom sje vzeme v obracsáj növi austriszki pënez: shilling. Eden silling de 10 jezero denésnyi papërnati koron vrédnoszti meo.

— Tri bika dobi Prekmurje, práve csisztokrvne simenthálszke, kí szo küplëni na drzávni racsun v Svájci. Bi sje ji vecs döbilo, ka bi za 'ze preplodjeno naso 'zivino prevecs potrebnó biló, ali niti té je në niedna obcsina stela prevzëti, nego szo je poszamezni vértovje proszili i tak dobili. Prido 'ze v te szvétkaj v M. Soboto.

— Elektricsno rászsvetlávó za M. Soboto je nemska Radgona ponüdila, stero je gotova do granice na szvoji sztroskaj vpelati. Gerent M. Sobote i nisterni odborniki szo za elektricsno rászsvetlávó, ali té delo je zóbsztoszko csi nisterni tó voló grajajo. Pogájajva tecsëjo dale.

Igen tiszteit elöfizetöinek, olvasóinak, hirdettetöinek és tudósítóinak kellemes karácsonyi ünnepeket kíván a „Muravidék“.

— Szerkesztösége és kiadóhivatala.

— Ötven százalékkal olcsóbban számítjuk, mátol kezdve, a tarifa szerint megállapított hirdetési díjakat muravidéki hirdettetöink részére.

— Elfogott börtolvajok. Köröbelül egy éve annak, hogy a Radkersburgi Siretz féle börtögyár börtörtárában ismeretlen tettesek betörték s onnan cca 35 millió osztrák korona értékű készbört vittek el. A széleskörű nyomozás a határon innen is kiterjedt, s mint értesülünk, evel kapcsolatban a fokovcei csendőrség letartóztatott és a M. Sobotai járásbírósnágnak átadott két cigányt egy gazdát és még egy egyént. Részletes tudósítással nem

akarunk a vizsgálat elé vágni, csak annyit jegyzünk meg, hogy egyes vallomások szerint az ügy szenzációs lesz.

— Svájci bikák Prekmurjének. Földmívelésügyi miniszterium megbízásából egy bizottság tenyészvikákat vásárolt Simenthálban (Svájc), melyek már a Ljubljana melletti Selo állami méntelepre három héttel ezelőtt meg is érkeztek. Eredetileg Prekmurje részére négy ily bika volt előirányozva, azonban mert egész Prekmurjében csak egy község volt hajlandó elfogadni ily állami bikát, a jelentkező magángazdák részére ennél fogva csak három tenyészvikát utaltak ki, mégpedik Križevci, Markišavci és Nedelica községekben egy-egy gazdának. A bikák karácsony első vagy másodnapján érkeznek meg M. Sobotába.

— Italmérési illeték megállapítása M. Sobota és D. Lendavai járás italmérőire maribörban a pénzügyigazgatóságnál f. hó 14 én történt meg. Az erre vonatkozó és 1925. év felére szóló csekkék már kézbesítették, s jan. 31-én esedékesek. Itt jegyezzük meg sajnálattal, hogy a vendéglős egyesület kiküldöttjei nem védték a vendéglősök érdekeit olyan mértékben, mint az nekik kötelességük lett volna. Ha szükségét látjuk, erre még visszatérünk.

— A magyar párt szubotocai elnöki tanácsa vajdaság részére már megejtette a képviselőjelöltek designálását s a választásokban önállóan vesz részt.

— Bácsmegyei Napló karácsonyi száma 64 oldalas lesz. Bizonyítéka nagy elterjedtségének.

— Ezer dinárt lehet pénzeslevélben küldeni. A postaügyi miniszterium határozta értelmében 1926. január 1-től kezdve a külföldre szóló pénzeslevelekben az eddigi 500 dinár helyet 1000 dinár értékig lehet dinár vagy más bankjegyet küldeni. A postai illeték tovább is öt dinár marad.

— Harmincegy bányász meghalt egy délafrikai bányában. Johannisburgban leszakadt egy bánya felvonógépnek kötele, amikor harmincegy bányász munkafelváltás után a föld színére akart jönni. Mind a harmincegy ember szörnyethalt.

— A magyar delegáció vezetője megérkezett Beogradba. A magyar delegáció vezetője, Wodianer meghaltalmazott miniszter pénteken megérkezett Beogradba. Wodianer délelőtt hosszasan tárgyalta Perics Ninko volt miniszterrel, a jugoszláv delegáció vezetőjével. A tanácskozáson hír szerint megegyeztek, hogy a magyar és jugoszláv delegáció a karácsonyi ünnepek után folytatni fogja tárgyalásait a szekvesturmok feloldásáról és az árvapénzek elosztásáról.

— Román-orosz flotta fogja fentartani a rendelet a Dnyeszteren. Bukarest. Az a bizottság, amelyet az orosz delegációval való tárgyalás céljából Cetatea Albala küldtek, visszatért Bukarestbe. Elterjedt hírek szerint az orosz küldöttség a tairbunari támadásról semmit sem akar tudni, hajlandó azonban bármely intézkedést megtenni a nyugalom helyreállítása érdekében. A tanácskozásokon szó volt arról, hogy a Dnyeszteren orosz-román közös flotta örködjön a rend fölött. Hir szerint január végén új orosz-román konferencia lesz Tiraszopolban.

KÜLÖNFÉLÉK.

Hare az aranyért.

A brémai Norddeutsche Lloyd-Schiffgesellschaft egy megbízottja át adta a beogradi rendőrségnek Knezsevics Mato montenegrói származású földmivest, akit amerikában elmebetegnek nyilvánítottak és kiutasítottak Amerika területéről. A rendőrség Knezsevics a beogradi elmeógyógyintézetbe utalta megfigyelés végett, amelynek eredményeképpen kiderült, hogy Knezsevics épelméjű. Ekkor a rendőrség letartóztatta a brémai hajózási tisztviselőt és megindította a nyomozást a relytélyes ügyben.

Megállapították, hogy Knezsevics évekkel ezelőtt vándorolt ki Alaszka-ba, ahol előbb egy aranybányában dolgozott, majd sikerült egy új aranybányát felfedeznie, amely a törvény szerint az ő tulajdonába ment át. Az alaszka aranybányák azonban mindenképpen meg akarták szerezni Knezsevics bányáját és amikor ez nem volt hajlandó eladni, előbb gyilkossággal vádolták és három évre elzáratták Knezsevics, azután pedig kieszközltek, hogy a hatóságok elmeógyógyintézetbe csukják az aranybányatulajdonost. Az alaszka elmeógyógyintézet nemrég a brémai hajóstársaság útján Knezsevics hazaküldte Jugoszláviába és itt kitudódott, hogy a kivándorló tragédiájának az aranybányafelfedezés szerencséje volt az oka.

— A felhőkarcoló egyetem. Pittsburgi (észak amerika) egyetem tervet készített egy „felhőkarcoló“ építésére, amely 600 láb magas, 360 láb hosszú és 260 láb széles volna, s 12.000 tanhallgatót fogadna be. Emeleten 52 volna 16 felvonóval (lift), s az épületben orvosin kívül minden szak helyet foglalhatna. Ezen épület költségvetése 10 millió dollárban van előirányozva.

— Tenger mélysége. Ötven tengeri mérföld nyire Japántól, egy „Mandzsú“ nevű japán hadihajó a tengeri mélységet még eddig el nem ért nagyságban állapította meg. Az ólom, melyet a tengerbe leengedtek 9800 méter mélységre hatolt, de a fenekét még sem érte el.

— Harminchárom gyermeke van egy indiánnak. Nemrégén még sokat irtak arról, hogy az amerikai indiánok kivészöben vannak. Ujabbán azonban inkább arról érkeznek hírek, hogy ezek az őslakók nem hogy pusztulnak, hanem számuk inkább erősen növekvőben van. Virginia állam egyik kis városában a napokban indián keresztelő volt. Dr. Ernest Jones Cherokee indián harminchárom gyereket keresztelték. Dr. Jones ma Amerikában a legtöbb gyermek atyja. A legkisebb gyermeke pár napos, ennek legidősebb testvére pedig 68 éves. Dr. Jones háromszor házasodott, kilencvenhat unokája és tizennyolc dédunokája van már. Ő maga most nyolcvanhat éves, mindössze egyszer volt beteg, reumás bántalmi voltak néhány évvel ezelőtt. Valamennyi gyermeke erős és egészséges.

— Márvány ragasztó. Három—négy rész vízben eldörzsölt agyaghoz annyi

frissen oltott mész adandó, hogy az egész meleg, gyurható tömeggé legyen. A ragasztandó tárgyat ragasztás előtt fel kell melegíteni.

— New-Yorkban e hó első 15 napjában alkohol túlévezésének folyamánként 26 egyén halt meg, melyek a különféle más efajta italokkal együtt az ünnepek előtt nagyobb mértékben árusítottak titokban mint eddig. Ezen kívül 11 egyén súlyosan megbetegedve fekszik csak egy kórházban, 20 más pedig a megvakulás felé közeledik. Ennyi a haszon a szesztilalomból.

— Kokszehozatali vámot vezetnek be. Beograd. A vámtanács legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a kokszehozatalra is vámot vet ki. A kokszevám magasságát később fogják megállapítani.

— Ötvenezer tonna román sót kap Jugoszlávia. A romániai monopólium delegátusai és a beogradi monopólium-igazgatóság között egyezség jött létre ötvenezer tonna kősó szállításáról. A románok kilátásba helyezték, hogy a sókontingens egy részét még ebben az évben leszállítják, a jövő évi szállításra megállapított árban.

— A román törvényhatóságok a buza-export betiltását kéri. A belügyminiszterium értesítést kapott, hogy az ország több vidékén felemelkedtek a gabonárak és a városok állatása súlyos nehézségekbe ütközik. Az állandó emelkedése következtében több vármegye és város prefektusa elterjesztést tett a belügyminiszteriumnak, hogy sürgős intézkedéssel akadályozza meg a gabonával üzőt spekulációt és tiltassa be a buza-kivitel. Ez csak a mi gabonánk árára lesz jó kihatással, ha igaz.

VINO priporočsa postüvanim vinszkim trgövcam i krësmáram V. BAEBLER in DRUG PTUJ, lasztnika vinogradov 162-1 v ljutomerski i haložki goricaaj.

Proda se funduš

v MURSKI SOBOTI — Mala Kaniža. — Več se zvej pri upravi „MURSKÉ KRAJINE“ in v trgovini s papirjem BARNABÁS ERDÖSY v MURSKI SOBOTI 161-1 Cvetaa ulica 180.

Sukno

kangarn in ševjot za moške in ženske obleke, ter vsakovrstno manu fakturno blago za čudo vito

nizke cene razpošilja veletrgovina M. Stermecki, Celje št. 335. Slovenija.

Kdo se zaveže, da vrne v roku 8 dni ali plača Din 150.— dobiti če veliko zbirko vzorcev (muštrov). Ilustrovani cenik brezplačno! Trgovci engros cene! 130-8

Z-haja vszako szrdo — Naprêplacilo za: 1 leto 47, pò 24 fntao 12 Din. Zvùn SHS., 70 Din v Ameriko 80 Din létno. Cêna anonc za □ cm: med textom i izjave i poszlano 1-50 Din rekláme 1— mali ogasei 0-70 Din i dávek. Pri vecskrát popúszt.

Rêkopíszí, kí sze ne szhránijo i ne vrnéjo sze poszlajo: Reditelsztvo i oprávnístvo Mòrszka Krajina M Á R K I S E V C I br. 20. —: Postni csekovni racsun broj 12980. —:

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza, ide küldendők: M. Krajina szerkesztőség v. kiadóhivatal posta MŰRSKA SOBOTA. —: Postatakarék számla száma 12980. —:

Megjelenik minden szerdán Előfizetési ára: 1 évre 47, félévre 24, negyedévre 12 Dinár. Külföldre 70, Amerikába 80 Din évente. Hirdetési ár □ cm.-ként: szövegközti és nyílttér 1-50, rendes 1—, apróhirdetés 0-70 Din és az illeték. Többszörinél engedmény.

KÖZGAZDASÁG. GAZDÁLKODÁS.

Gazdasági egyesület!

A borzalmas világháboru, s az új állam kötelekébe való beosztásával, Prekmurje gazda közönsége a földműves nép azokat az összekötő szállakat is elveszítette, mely a volt gazdasági egyesületek révén némileg őket összefűzte, egymásközi érintkezést elősegítette, gazdasági érdekeik megvédését szíven viselte. Ma a földművelők teljesen ki vannak téve mások akaratának, mert sem szakmailag sem politikailag szervezve nincsenek, az összekötő lánc köztük teljesen szétszakadt, a kiszípolyozók erős hadserege pedig latba veti minden erejét, hogy a szétesett láncszemeket újra összeforrasztani neengedje.

Gazdasági egyesület létezése elsősorban szükségese rák gazdákra nézve. Mig ügyvédnek jegyzőnek, nemkülömben ipar és kereskedelmnek, legutóbb pedig már a munkásoknak is megvan a saját kamarájuk, mely hivatalos fórum közvetlenül védeni addig a földművelők nemhogy gazdasági kamarák létesítését nem követelik ami pedig mint háttérbe szorított többségének feltétlenül és elsősorban megjárna, de még szakegyesület létesítését sem szorgalmazzuk.

Talán volt alkalomunk tapasztalni még a magyar éra alatt, hogy mily haszonnal jart a csekély tagsági díjjal járó járási, illetve megyei gazdasági egyesületek munkája. Ki észre akarta venni, annak hasznos voltát le nem tagadhatja. Marha tenyésztőknek fajállat beszerzése, maggabona közvetítése, galic, kénpor olcsó áron való szétosztása, allatkiallítások, díjazások szintugy az igen hasznos gazd. teli tanfolyamnak kosárfonására stb rendezése, mind csak azt igazolja

Nem tudjuk eléggé magasztalni ily egyesületek létezését mely gazdasági szempontból nemcsak azért fontos, mert közvetít, de mintegy a gazdasági élénkséget mozditotta elő már magával avval, hogy az egyes gazdák vetélykedését idézte elő a jobb terményért a szebb állatért, amiből végre is csak a gazdáknak volt haszna.

S ha változott viszonyok más helyzetet teremtettek, ezért az adott helyzetben, új államunk keretében sem szabadna megfeledkeznünk arról, hogy különösen a mai szorult helyzetünben a gazd. egyesületek létesítéséről hatványozva ne gondoskodjunk. Elvégre az a gazdasági vándortanonnak mint gazd. szakreferensnek volna a teendője, azt hisszük arravárnunk nem szabadna, mert ezen kötelesség mellett is elsősorban a mi érdekünk hogy létezen. Azért ha mi jóakaratot mutatunk az egyesület létesül.

Slóvenia egyik igazán erős egyesülete, »Kmetijska družba« legutóbbi megtartott évi rendes közgyűlése tisztázta az eddigi politikai befolyást, visszatért hivatásához mért rendes munkához, azért vele a kapcsolatot felvehejük, hogy a kellendő kapocs a gazdák közt meglegyen így, ha már önállóan cselekedni nem tudunk, illetve nem akarunk.

A kenyérbécsítés

írta Nemes Miklós állatorvos, Murska Sobota.

(Folytatás.)

Nem felesleges felemlíteni, hogy nem kell a lisztet mind egyszerre hazavinni, mert azt kezelni, forgatni kell, hogy meg ne dohosodjon. Forgatás közben könnyen robbanás is bekövetkezhetik az u. n. lisztrobbanás. Erről már hallhattak. Ha ugyanis száraz fehér liszt felporzik és sok levegővel keveredik, olyan robbanó természetű lesz mint a dinamit, vagy a puskapor és amint láng éri azonnal felrobbanik. Ezért este csak villanylámpával menjünk lisztért (vagy bányalámpával). Igaz, hogy azzal, ha a lisztet hónapokig a malomba hagyjuk, nagy összegű hitelt nyújtunk a malomnak, de akinek nincsen cselédje és a házban mindent magának kell megtenni, kénytelen ehhez a módhoz fordulni, mert a hetenként kétszeri gabona vagy lisztlapátolás nem mondható kellemes és egészséges tornászásnak. No meg ilyen esetben olcsóbban is kaphatjuk a cserelisztet. Hiszen a malmoknak van belátásuk, »lehet velük beszélni,« kisebb haszonnal is beérik.

Ismerkedjünk meg a kovással és az élesztővel, mert az is kell a kenyérbe. A kovász a teknőben maradt kenyértészta maradvány, melyet élő anyagnak kell ismerni és ezért sem túl nagy melegnek, sem nagy hidegnek kitenni nem szabad, mert benne az erjesztőgombák megbetegszenek elpusztulnak. A poralaku törött só is megöli a gombákat a kovaszban, élesztőben éppen azért nem jó az élesztőt sóval összehozni, jobb a sót vízben oldva használni. A szesz-erjedés erjesztőanyaga: az élesztő. Ennek gombái kütőfélék: van bor-, sör-, szesz- és préselt élesztő. A kenyérhez a préselt élesztő szükséges. A régiek a kenyérbe is a sör élesztőt használták, bár nem oly tartós mint a préselt. Az élesztőt a gabonacefereből készítik úgy, hogy azt beoltják (hozzakeverik) szeszélesztővel, ettől savanyu lesz Erjedés közben levegőt is préselnek az anyagokba (a masszába) amiól az erjedés fokozódik, végre egy kis krumpli keményítővel keverve préselik. Ezért nevezik préselt élesztőnek (Presshefe). Ugyanígy a kovász. Az is élő erjesztő gombákat tartalmaz, melyek élénken, gyorsan szaporodnak, ha tésztaiban bennsően elkevertetnek.

A kenyérbécsítéshez még víz, kevés só, egy pár burgonya, esetleg kömény vagy komló kell (Ki a komlós-, ki a köményes kenyéret szereti).

Minden elő van készítve. Szándékunk a lehető legjobb kenyéret elkészíteni, amely izletes, lyukacsos,

foszlós lesz, Rágás közben nem szabad a jól készített kenyérnek összegombócosodni, mint a néhány helyen »elvezett« farsangi fánkknak.

Este megsztáljuk a lisztet és ezt teknőbe tesszük. A liszt középebe anélkül, hogy összenyomnánk, egy kis mélyedést, fészket kaparunk. Előveszszük a kovászt avagy az élesztőt és azt apróra tördelve langyos vízzel (nem forróval, mert különban azzal elöljük az erjesztő gombákat) feláztatjuk. A kovász jószágától és minőségétől, de a liszt minőségétől is függ mennyi kovászt vagy élesztőt vegyünk, de tudni kell a kovász sajátosságait is, mert egyik akár hideg helyen is elszaporodik, megekel, a másik fajának meleg hely kell. Ezt a gyakorlat hozza magával, hogy melyik kovász-, élesztőfajtaival hogyan bánjunk. A langyos kovász-oldatot amulziót az említett fészkekben nem hideg, sem túl meleg kevéssé liszttel tésztaávé keverjük. Télen, hogy a hideg ne ártson a kelesztőnek, nyáron, hogy a legyek bele ne ehesenek az elég hig, »előtészta«-ba, az egész tekenőt liszttestül, előtésztaástul,

meleg ruhával letakarjuk. Vánkosokat, dunyhákat ráfektetni, — amint azt a parasztoknál néha látni, — felesleges, de igen hideg téli éjszakáknál talán egészen észszerű meleg asztalterítőke (abroszt) vastagabb rétegben reá fektetni. Ne felejtjük el, hogy nem szabad — különösen télen — a fából készült teknőt közvetlen a használat előtt kimosni, mert a víz többé-kevésbbé a fába ivódik és hideg időben a lisztet nagyon lehűti a nedves hideg teknő. Hideg konyhában télen, ezért nem jók a zománczott pléh teknők, edények sem. Nyáron az utóbbiak kifogástalanok. Másnap reggelre az előtésztaiban az élesztőgombák annyira elszaporodtak, hogy az majdnem habos a sok gázhólyagoktól. Reggel forróvizet készitünk három fazékban, az egyikben puhára főzzük (aki szereti kenyérben) a burgonyát, a másikat kézmosásra használjuk, a harmadikkal, amely amíg a kéztisztítással foglalkozunk langyosra lehül, a kenyérbécsítést csináljuk.

Vendéglősök figyelme!
A murska-sobotai pincém-ben elsőrangú jó minőségű ó- és új bor kapható. Ára literenként 6^{1/2} 154-4 Dinártól felfelé.
NÁDAI JOZSEF borkereskedő.

ZABOŽIČNE SVETKE!
Vsakovrstno najboljše pecivo, sladkorči, bonboni, keksi i. t. d. — vse prvovrstni izdelki pri
Sidoniji Novák slašičarna v Murski Soboti,
kjer se tudi naročila na torte in drugo pecivo za gostovanje spreje-47-2. majó.
Točna postrežba! Zmerne cene!

Előfizetések és hirdetések „Mórszka Krajínára“ felvétetnek Erdőssy Barnabás papír és játékaru üzletében M. Sobotában a róm. katolikus templom mellett.

FIGYELEM!!
Épület és tűzifát a legjobb minőségben, a legolcsóbb napiáron és dus választék-153-4 ban kizárólag:
ABRAHÁMELEK fakeskedőnél
HODOSON szerezheti meg.

ELADÓ Urdombon az országút mellett régen fennálló jó forgalmu üzlet, vendéglő, mézarszék a hozzávaló gazdasági épületekkel és birtokkal együtt azonnal eladó. Bővebbet **Gross Hermán** kereskedőnél **Urdombon**

Dve zidani hiši z večjim posestvom za 100 dinarjev
dobil bo lastnik naše srečke, katerega bo zadel žreb. Srečke razpošilja »Prostovoljno gasilno društvo v Strnišču pri Ptuj«, proti naprej — pošiljatvi zneska za srečko, ter Din 3— za priporočeno pošiljatev. Srečke dobe se tudi pri g. Valentin Komavli, stanujoč v gostilni pri Kolodvoru, Murska Sobota. 50-1